

Súd: Krajský súd Žilina
Spisová značka: 11Co/111/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5718203374
Dátum vydania rozhodnutia: 30. 05. 2019
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Eva Malíková
ECLI: ECLI:SK:KSZA:2019:5718203374.1

Uznesenie

Krajský súd v Žiline, ako súd odvolací, v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Evy Malíkovej a členov senátu JUDr. Romana Tichého a Mgr. Miroslava Šeptáka, v spore žalobcov: 1/ I. G., nar. XX.XX.XXXX, bytom F. - C. X., F. XXX/X, 2/ C. G., nar. XX.XX.XXXX, bytom F. - C. X., F. XXX/X, zastúpený zákonnou zástupkyňou V. G., rod. W., nar. XX.XX.XXXX, bytom F. - C. X., F. XXX/X, žalobcovia 1/, 2/ právne zastúpení JUDr. Milanom Štúrikom, advokátom, s miestom výkonu činnosti I., R. XX/X, proti žalovaným: 1/ D. D., nar. XX.XX.XXXX, bytom D., R. X. XXXX/XX, 2/ F. U., nar. XX.XX.XXXX, bytom D., R. X. XXXX/XX, 3/ Mgr. Z. Y., rod. U., nar. XX.XX.XXXX, bytom F. XXX, žalovaní 1/ - 3/ právne zastúpení JUDr. Gabrielou Kľačanovou, advokátkou, s miestom výkonu činnosti I., Z.. Y. XX, v konaní o neplatnosť kúpnej zmluvy, o odvolaní žalobcov 1/, 2/ proti rozsudku Okresného súdu Martin č. k. 5C/54/2018-95 zo dňa 30. januára 2019, takto

rozhodol:

Rozsudok súdu prvej inštancie **z r u š u j e** a v e c m u v r a c i a na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

o d ô v o d n e n i e :

1. Napadnutým rozsudkom okresný súd I. žalobu žalobcov rade 1/ a 2/ v celom rozsahu zamietol, II. o trovách konania rozhodol tak, že žalovaní v rade 1/, 2/ a 3/ majú voči žalobcom v rade 1/ a 2/ nárok na náhradu účelne vynaložených trov konania v rozsahu 100 %. O výške trov konania bude rozhodnuté samostatným rozhodnutím po právoplatnosti rozsudku.

2. Rozhodnutie súdu sa opiera o ustanovenia § 140, § 116, § 117 Občianskeho zákonníka. V konaní bolo nesporné, že žalobcovia sa domáhali určenia neplatnosti kúpnej zmluvy, uzavretej dňa 25.01.2018 z toho dôvodu, že predmetnou zmluvou žalovaná v rade 1/ previedla na žalovanú v rade 3/ spoluvlastnícke podiely v zmluve označeným nehnuteľnostiam s tým, že žalobcovia v rade 1/ a 2/ boli podielovými spoluvlastníkmi k predmetným nehnuteľnostiam a tvrdili, že žalované im spoluvlastnícke podiely neponúkli na odkúpenie. Pokiaľ išlo o námietku aktívnej legitímácie na strane žalobcov podľa čiastočného výpisu z LV č. XXXX k. ú. D. k 26.05.2018 žalobca v rade 1/ nebol spoluvlastníkom nehnuteľnosti KN-E č. 3471/4, ale spoluvlastníkom bola matka V. G., rod. W. a táto sa neplatnosti kúpnej zmluvy nedomáhala. Žalobcovia predložili súdu k žalobe výpis z LV č. XXXX k. ú. D. k dátumu 18.9.2018, kde už spoluvlastníkom bol žalobca v rade 1/. Z uvedeného je zrejmé, že v tejto časti naozaj žalobca v rade 1/ nebol aktívne legitimovaný na podanie žaloby o určenie neplatnosti kúpnej zmluvy v časti, týkajúcej sa nehnuteľnosti KN-E č. 3471/4. V konaní ako žalovaná bola označená žalovaná v rade 2/ F. U., ktorá bola súdom ustanovenou opatrovníčkou žalovanej v rade 1/. Predmetnú kúpnu zmluvu zo dňa 25.01.2018 uzatvárala žalovaná v rade 1/ zastúpená opatrovníčkou, ktorá bola označená v konaní ako žalovaná v rade 2/ s tým, že na strane kupujúcej bola žalovaná v rade 3/. Podľa názoru súdu žalovaná v rade 2/ v tomto konaní ako samostatná žalovaná nemala pasívnu legitímáciu, preto vo vzťahu k nej bola žaloba z tohto dôvodu zamietnutá. Žalovaná v rade 1/ nemala spôsobilosť na právne úkony, preto v konaní ako strana sporu samostatne nemohla vystupovať; z tohto dôvodu voči nej žaloba bola zamietnutá. Následne súd skúmal poukazovaný a tvrdený príbuzenský vzťah medzi žalovanými v rade 1/ až 3/. Na pojednávanie sa dostavila aj žalovaná v rade 1/, ktorá však vzhľadom na svoj zdravotný stav

nebola spôsobilá vypovedať pred súdom a ani chápať zmysel súdneho konania. Súdom bol vypočutá zástupkyňa žalovanej v rade 1/ F. U., ktorá uviedla, že sama je spoluvlastníčkou nehnuteľností parc. č. KN-E 3471/6 a je zainteresovaná do riešenia situácia aj susedných parciel, a to predovšetkým v časti nehnuteľností parc. č. KN-E 3471/3 a 3471/4, nakoľko v tejto časti je na lesných pozemkoch kalamitná situácia, pričom bola určitou časťou spoluvlastníkov vyzvaná riešiť túto situáciu. Poukázala na tú skutočnosť, že v roku XXXX zomrel brat žalovanej v rade 1/, ktorý jej robil opatrovníka, vtedy zostala sama. Pohreb aj jeho financovanie zabezpečovala s dcérou - žalovanou v rade 3/. Situácia ohľadne lesných pozemkov si vyžadovala riešenie, preto oslovila dcéru, aby si zakúpila pozemky vo vlastníctve žalovanej v rade 1/, zložila na jej účet finančné prostriedky, nakoľko v júli 2018 spadol strom, ktorý ohrozoval chaty. Oslovili aj G. na riešenie situácie, avšak nakoniec to museli vyriešiť samé. Žalovaná v rade 1/ je v súčasnej dobe v U. U. v domove dôchodcov, kde ju navštevujú tak ona, ako aj dcéra. Pokiaľ ju privezú z U. do D., resp. do F., robí to len dcéra, prípadne syn, ktorí majú autá. O p. D. sa starajú, má zabezpečené pohrebné sporenie, zdravotné ošetrenie, návštevu stomatológa a podobne. Žalovaná v rade 3/ na pojednávaní uviedla, že predmetné nehnuteľnosti nadobudla ako blízka osoba od vlastníčky D. D., ktorá je sesternicou jej matky. O tom, že spoluvlastníci majú predkupné právo na uvedené pozemky nemala vedomosť, ale poukázala na to, že ide o lesné pozemky, kde sa rieši kalamitný stav, a pokiaľ oslovovali G. konkrétne V. G. s riešením veci, uviedli aj, že majú záujem odkúpiť pozemky od p. D., písomne to však nemajú ako predložiť. Na nehnuteľnostiach je naozaj kalamitný stav a riešil sa výrub stromov. Uviedla, že s p. D. sa poznajú od malička, bývali vedľa sebe, denne k ním chodievala na kávu a to aj v čase, keď sa o ňu staral brat. Pokiaľ bola umiestnená v U. U., berú si ju do F. alebo mama do D.. Bola u nich medzi Vianocami a Silvestrom. Keď ju treba niekam zaviesť - k lekárovi, na cintorín alebo na návštevu k ním, tak ju zavezie ona alebo jej brat. Poukázala na to, že v I. XXXX p. D. zomrel brat, s ktorým bývala v rodinnom dome vo D. a od tej doby sa o ňu nikto nezaujímal. P. D. nemá nikoho ďalšieho príbuzného, ktorý by sa o ňu mohol postarať, len jej matku a ju, resp. jej brata. Pokiaľ ide o vzťah G. k p. D., tak manžel V. G., ktorý je t. č. nebohý bol bratranec p. D.. G. sa však o p. D. nestarali. Starostlivosť a preukazovaný vzťah k žalovanej v rade 1/ mal súd podložený aj potvrdením Občianskeho združenia Brieždenie so sídlom Gymnaziálna 162/4 v Kláštore pod Znievom a takisto Centrom sociálnych služieb Horný Turiec v Turčianskych Tepliciach. Vzťah medzi predávajúcou p. D. D. a kupujúcou Mgr. Z. Y. podľa názoru súdu bol preukázaný ako príbuzenský vzťah predloženými rodnými listami predchodcov. Matka žalovanej v rade 3/ bola nesporne sesternicou žalovanej v rade 1/. Vzhľadom k tomu, že žalovaná v rade 1/ bola pozbavená spôsobilosti na právne úkony od roku 2016 jej opatrovníčkou bola na základe rozhodnutia súdu žalovaná v rade 2/, ktorá sa o žalovanú v rade 1/ starala preukázateľne zodpovedným spôsobom za aktívnej a nepopierateľnej účasti žalovanej v rade 3/. Tento vzťah súd vyhodnotil ako vzťah rodinný, osoby sú vzájomne navzájom sebe blízke, a pokiaľ by ujmu utrpela jedna z nich, dôvodne by bola pocitovaná ujma na strane druhej ako vlastná, predovšetkým to je zo strany žalovanej v rade 3/, nakoľko žalovaná v rade 1/ nie je dostatočne schopná posúdiť svoje konanie, preto z tohto dôvodu má opatrovníčku. Súd dospel k záveru, že bola preukázaná existencia ich vnútorného citového vzťahu, ktorého kvalita a intenzita je na takej úrovni, že by ujmu, ktorú utrpela žalovaná v rade 1/ pocitovala dôvodne aj žalovaná v rade 3/ ako ujmu vlastnú. Právny zástupca žalobcov sa na pojednávanie nedostavil. K vyjadreniu žalovaných, ktoré mu bolo doručené prostredníctvom právnej zástupkyne žalovaných nereagoval, preto súd nemal možnosť poznať názor žalobcov, resp. ich právneho zástupcu k tvrdeným skutočnostiam na strane žalovaných. Na základe zisteného skutkového a právneho stavu, preukázaním žalovanými tvrdenými a dokladovanými skutočnosťami, súd dospel k záveru, že žaloba žalobcov v rade 1/ a 2/ nie je dôvodná, a preto žalobu z dôvodov, uvedených v tomto rozhodnutí, zamietol. O trovách konania súd rozhodol podľa ustanovenia § 255 ods. 1 Civilného sporového poriadku a žalovaným, ktoré boli v konaní úspešné, priznal nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 % s tým, že o výške trov konania bude rozhodnuté samostatným rozhodnutím po právoplatnosti rozsudku.

3. V zákonnej lehote podali odvolanie voči citovanému rozsudku žalobcovia v 1/ a 2/ rade. Svoje odvolania opierajú o odvolacie dôvody v zmysle § 365 ods. 1 písm. b/, f/, h/ CSP. Žalobcovia majú za to, že súd im mal v zmysle ust. § 167 ods. 3 doručiť vyjadrenie žalovaných v rade 1/ - 3 a umožniť im vyjadriť sa v súdom určenej lehote. Súd takto nepostupoval, čím došlo k porušeniu ich práva na spravodlivý proces. Tvrdenia žalovanej v rade 1/ a 2/, keď namietajú aktívnu legitimáciu žalobcov na podanie žaloby z dôvodu, že neboli v čase prevodu podielovými spoluvlastníkmi prevádzaných nehnuteľností, neobstojí. Obdobne neobstojí tvrdenie súdu uvedené v odseku 5. rozsudku týkajúce sa námietky aktívnej legitimácie na strane žalobcov. Žalobca v rade 1/ I. G. ako maloletý nadobudol uznesením Okresného súdu Martin v konaní 17D 418/2011, Dnot 346/2012 zo dňa 16.02.2016, ktoré nadobudlo právoplatnosť

23.03.2016, okrem iných aj spoluvlastnícky podiel o veľkosti 1/3 z KNE parcely č. 3471/4, kat. úz. D.. JUDr. Marian Mikla ako súdny komisár zistil skôr, ako bolo dedičské konanie právoplatne skončené, nové skutočnosti, ktoré si vyžiadali zmenu uznesenia 17D 418/2011, Dnot 161/2011 tak, ako je to uvedené na strane 5. v časti odôvodnenie citovaného uznesenia. V nadväznosti na uvedenú skutočnosť vydal OÚ Martin, katastrálny odbor dňa 16.07.2018 rozhodnutie o oprave chyby v katastrálnom operáte č. X XXX/XX, ktorým podielovým spoluvlastníkom nehnuteľností zapísaných na LV č. XXXX, k. ú. D. je žalobca v rade 1/. Z týchto dôvodov sa matka žalobcu v rade 1/ V. G. nemohla domáhať neplatnosti kúpnej zmluvy a žalobca v rade 1/ bol aktívne legitimovaný na podanie žaloby. K bodu 8. odôvodnenia rozsudku žalobcovia uvádzajú, že pri písomnom vyhotovení žaloby došlo k chybe v označení žalovanej v rade 2/, ktorá mala byť označená ako opatrovníčka žalovanej v rade 1/. Poznávajú, že v tomto konaní F. U., rod. M. nemohla vystupovať ani ako opatrovníčka vzhľadom na to, že sa jedná o kolíziu záujmov, nakoľko žalovaná v rade 3/ je jej dcérou, kedy F. U. previedla podľa názoru žalobcov zo zisťovaných dôvodov spoluvlastnícky podiel žalovanej v rade 1/ na žalovanú v rade 3/. Z týchto dôvodov žalobcovia v rade 1/ a 2/ žiadajú pripustiť zmenu návrhu v označení účastníkov na strane žalovaných tak, že žalovaná v rade 2/ sa vypúšťa a žalovaná v rade 3/ sa označuje ako žalovaná v rade 2/. Žalobcovia v rade 1/ a 2/ s názorom súdu, že žalovaná v rade 1/ nemala spôsobilosť na právne úkony, preto v konaní ako strana sporu samostatne nemohla vystupovať, súhlasia. V ďalšej časti, kde súd uvádza, že preto z tohto dôvodu bola voči nej žaloba zamietnutá, žalobcovia tvrdia, že toto rozhodnutie súdu nie je správne. Súd žalovanej v rade 1/ mal ustanoviť opatrovníka a konať vo veci s opatrovníkom. V bode 10. odôvodnenia rozsudku žalobcovia v 1/ a v 2/ rade uvádzajú, že ich otec, ktorý zomrel XX.XX.XXXX, bol taktiež bratranec žalovanej v rade 1/. V čase jej smrti sa o žalovanú staral jej brat U., ktorý zomrel až XX.XX.XXXX. Oni v čase, kedy zomrel ich otec a brat žalovanej v rade 1/, neboli plnoletí, nemohli sa o žalovanú v 1/ rade riadne starať. Majú vedomosť o tom, že v čase, keď ešte žil ich otec, tento bol s nimi v kontakte, udržiaval s nimi rodinné väzby. Nie je pravdou tvrdenie zástupkyne žalovanej F. U., že oslovila spolu s dcérou G. na riešenie kalamitnej situácie na lesných pozemkoch. Neuviedla, v ktorom období by to malo byť, kto konkrétne by mal byť z rodiny oslovený. Toto tvrdenie považujú žalobcovia za účelové, nezakladajúce sa na pravde. Po dopytovaní sa u svojej matky V. G., táto nebola informovaná od žalovaných, že majú záujem odkúpiť pozemky od pani D., ani jej osobne ako zákonnej zástupkyne žalobcov v 1/ a v 2/ rade nebola predložená žiadna ponuka. K bodu 11. odôvodnenia rozsudku žalobcovia tvrdia, že súd nesprávne posúdil a následne vyhodnotil príbuzenský vzťah, ktorý oprávňuje nadobúdanie nehnuteľností v zmysle § 116 v nadväznosti na ust. § 140 Občianskeho zákonníka. Tvrdia tiež, že medzi žalovanými nemožno vzťahy vyhodnotiť ako rodinné a osoby ako vzájomne blízke. Napriek tomu, že súd prvej inštancie v bode 12. odôvodnenia konštatuje, že nedoručoval žalobcom vyjadrenie žalovaných a nemal možnosť poznať ich názor, rozhodol len na základe tvrdení a dokladovaných skutočností žalovanými, čím bolo žalobcom upreté právo na spravodlivý proces. Z týchto dôvodov žiadajú odvolací súd, aby napadnutý rozsudok zrušil a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a rozhodnutie. Zároveň si uplatňujú nárok na náhradu trov odvolacieho konania.

4. Žalované v 1/ - 3/ rade po vyjadrení k odvolaniu uvádzajú, že nepovažujú podané odvolanie za dôvodné. Poukazujú na to, že žaloba bola na súd podaná až za platnosti a účinnosti CSP. Poukazujú na ust. § 150 ods. 1, § 151 ods. 1, 2 CSP, ako aj ust. § 153 ods. 1, 2 CSP. Žalované v rade 1/, 2/ a 3/ majú za to, že súd je v sporovom konaní limitovaný skutkovými tvrdeniami strán sporu a zásadou formálnej pravdy. Povinnosť strán sporu tvrdiť je jedným zo základných princípov civilného procesu. Nespĺnenie povinnosti tvrdiť - uviesť tvrdenia úplné, podstatné, rozhodujúce a pravdivé má pre stranu sporu procesnoprávnu sankciu v podobe prehry sporu. Žalobcovia k svojmu odvolaniu pripojili rozhodnutie o oprave chyby v katastrálnom operáte Č. X XXX/XX zo dňa 16.07.2018 a uznesenie JUDr. Mariana Mikla zo dňa 16.02.2016 sp. zn. 17 D 418/2011, Dnot 346/2012, t. j. obe listiny pochádzajú z obdobia pred podaním žaloby žalobcov v rade 1/ a v rade 2/. Žalobcovia mali tieto listiny pripojiť už k svojej žalobe zo dňa 21.09.2018, pokiaľ by konali starostlivo. Podľa presvedčenia žalovaných v rade 1/, v rade 2/ a v rade 3/ tieto dôkazné prostriedky žalobcovia nepoužili riadne a včas, a práve preto by odvolací súd nemal na ne pri svojom rozhodovaní podľa právneho názoru žalovaných vôbec prihliadnuť. Ďalej, žalobcovia tvrdia, že žalovaná v rade 2/ mala byť označená ako opatrovníčka žalovanej v rade 1/ a žiadajú o pripustenie zmeny návrhu v tom smere, že žalovaná v rade 3/ bude označená ako žalovaná v rade 2/ a pôvodne žalovaná v rade 2/ sa vypustí. Žalované v rade 1/, v rade 2/ a v rade 3/ namietajú takýto postup s poukazom na ust. § 371 CSP, nakoľko v odvolacom konaní nie je zmena žaloby možná. Žalobcovia tvrdia, že súd prvej inštancie nesprávne posúdil a následne vyhodnotil príbuzenský vzťah, bez bližšej konkretizácie, v čom vidia nesprávnosť posúdenia a vyhodnotenia príbuzenského vzťahu, ktorý súd prvej inštancie vykonal na základe predložených listinných dôkazov. Žalované v rade 1/, v

rade 2/ a v rade 3/ do konania predložili rodné listy, ktoré preukazujú, ktorá osoba od ktorej pochádza. Žalované v rade 1/, v rade 2/ a v rade 3/ majú za to, že dostatočným spôsobom preukázali, že žalované v rade 1/, v rade 2/ a v rade 3/ majú medzi sebou navzájom vybudovaný blízky citový vzťah, pričom by ujmu, ktorú by utrpela jedna z nich, ďalšie dôvodne považovali za ujmu vlastnú. Navrhujú, aby odvolací súd podané odvolanie zamietol ako neopodstatnené. Pre prípad, že by sa odvolací súd nestotožnil s názormi žalovaných, navrhujú, aby odvolací súd v súlade s ust. § 257 CSP nepriznal žalobcom právo na náhradu trov konania.

5. Žalobcovia 1/, 2/ sa k vyjadreniu žalovaných nevyjadrili.

6. Krajský súd, ako súd odvolací, preskúmal napadnutý rozsudok na základe odvolania žalobcov v 1/ a v 2/ rade a bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 ods. 1 CSP a contrario) napadnutý rozsudok zrušil v zmysle ustanovenia § 389 ods. 1 písm. a/, b/ CSP a vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

7. V zmysle ustanovenia § 380 ods. 2 CSP, na vady, ktoré sa týkajú procesných podmienok, prihladne odvolací súd, aj keď neboli v odvolacích dôvodoch uplatnené.

8. V zmysle ustanovenia § 389 ods. 1 CSP, odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie zruší, len ak: a) neboli splnené procesné podmienky; b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces, ak tento nedostatok nemožno napraviť v konaní pred odvolacím súdom.

9. Odvolací súd po preskúmaní veci došiel k záveru, že napadnutý rozsudok je potrebné zrušiť z dôvodu, že neboli splnené procesné podmienky na jeho vydanie (na ktorú skutočnosť prihladol ex offa). Zároveň odvolanie žalobcov 1/, 2/ je čiastočne dôvodné, pokiaľ namietajú porušenie práva na spravodlivý proces odňatím ich procesných práv - nedoručením vyjadrenia.

10. Povinnosťou odvolacieho súdu je zrušiť rozhodnutie, ak neboli splnené procesné podmienky. Nedostatok niektorej z procesných podmienok môže namietat' priamo odvolateľ. Z ustanovenia § 161 ods. 1 CSP však vyplýva pre súd povinnosť prihliadať kedykoľvek počas konania na to, či sú procesné podmienky splnené. Rovnaká povinnosť je uložená aj odvolaciemu súdu, a to aj vtedy, ak nedostatok procesných podmienok nebol výslovne ako odvolací dôvod uplatnený. Ide zároveň o jediný prípad, keď nie je odvolací súd viazaný odvolacími dôvodmi.

11. V zmysle § 67 CSP, každý môže pred súdom samostatne konať v rozsahu, v akom má spôsobilosť na právne úkony.

12. V zmysle § 68 ods. 1 CSP, v rozsahu, v akom nemá fyzická osoba spôsobilosť samostatne konať pred súdom, koná za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník.

13. Procesná spôsobilosť je jednou z podmienok konania, na splnenie ktorej musí súd z úradnej povinnosti prihliadať počas celého konania. Procesná spôsobilosť vyjadruje oprávnenie konať samostatne pred súdom, t. j. zrealizovať jednotlivé procesné úkony v konaní. Absencia procesnej spôsobilosti neznamena, že konkrétny subjekt nemôže vystupovať v konaní, ale len to, že musí byť v konaní zastúpený zástupcom, respektíve, že procesné úkony môže uskutočňovať len prostredníctvom zástupcu. Predpokladom meritórneho rozhodnutia súdu je, okrem iného, splnenie procesných podmienok. Nedostatok procesnej podmienky procesnej spôsobilosti čo i len jednej zo sporových strán spôsobuje, že nie je možné vo veci meritórne rozhodnúť. Pokiaľ súd zistí, že nie je splnená podmienka procesnej spôsobilosti, urobí vhodné opatrenia na jej odstránenie. Pokiaľ súd zistí, že jedna zo sporových strán nemá procesnú spôsobilosť, urobí vhodné opatrenia na odstránenie tohto nedostatku, to znamena, že súd postupuje tak, aby ďalej mohol konať so zákonným zástupcom. V prípade nemožnosti za splnenia podmienok podľa § 68 ods. 2 v spojení s § 69 CSP ustanoví strane procesného opatrovníka.

14. Pokiaľ ide o fyzickú osobu, nedostatok procesnej spôsobilosti je na strane takej fyzickej osoby, ktorej spôsobilosť na právne úkony bola obmedzená. Za takúto osobu musí konať jej zákonný zástupca, teda v prípade obmedzenia spôsobilosti opatrovník ustanovený súdom, respektíve v prípade, ak nastane

situácia, že takýto opatrovník nemôže konať (napríklad pre kolíziu záujmov), súd musí takejto sporovej strane ustanoviť procesného opatrovníka (§ 68 ods. 1, 2 CSP v spojení s § 69 CSP).

15. Zo skutočností, ktoré sú obsahom spisu, predovšetkým z tvrdení účastníkov, ako aj z kúpnej zmluvy, ktorá sa nachádza na č. l. 3 - 5 spisu, vyplýva indícia, že žalovaná v 1/ rade nemá úplnú spôsobilosť na právne úkony, keďže aj pri uzatvorení kúpnej zmluvy konala prostredníctvom opatrovníčky - žalovanej v 2/ rade. V kúpnej zmluve je aj odkaz na uznesenie súdu, ktorým bola táto opatrovníčka ustanovená (uznesenie zo dňa 11.07.2016, sp. zn. 20Ps/13/2016-39).

16. Bolo preto povinnosťou súdu vyšetriť z úradnej povinnosti, či naozaj na strane žalovanej v 1/ rade došlo k obmedzeniu spôsobilosti na právne úkony, čo vedie k záveru, že takáto osoba môže konať iba prostredníctvom zákonného zástupcu - ustanoveného opatrovníka, alebo v prípade kolízie záujmov procesného opatrovníka, ktorého jej ustanoví súd. Ak je pravdivé tvrdenie strán sporu, že touto opatrovníčkou je žalovaná v 2/ rade, povinnosťou súdu bolo v mene žalovanej v 1/ rade konať s jej zákonnou zástupkyňou - žalovanou v 2/ rade, nie však v pozícii žalovanej, ale zákonnej zástupkyne. Objavila sa aj indícia, že je tu kolízia záujmov, čo sa týka ustanovenej opatrovníčky žalovanej v 1/ rade z dôvodu, že predmetom sporu je neplatnosť kúpnej zmluvy, ktorej účastníčkou na strane kupujúcej bola dcéra, teda blízka osoba opatrovníčky. Povinnosťou súdu potom bolo vyhodnotiť, či je tu kolízia záujmov a v prípade kladného výsledku ustanoviť žalovanej v 1/ rade procesného opatrovníka.

17. Tým, že súd prvej inštancie takýmto spôsobom nepostupoval, zaťažil konanie vadou - nedostatkom procesnej podmienky, pre ktorú vadu musel odvolací súd bez ďalšieho zrušiť vydaný rozsudok, nakoľko na vydanie meritórneho rozsudku neboli splnené procesné podmienky.

18. V tejto súvislosti odvolací súd uvádza, že samotná skutočnosť, že prípadná zákonná zástupkyňa žalovanej v 1/ rade vystupuje v konaní v pozícii žalovanej v 2/ rade, nemôže zhojiť vyššie uvedený postup.

19. Okruh žalovaných určuje žalobca v podanej žalobe. V podanej žalobe žalobcovia jednoznačne a bez pochybností označili F. U. ako žalovanú v 2/ rade, nie ako zákonnú zástupkyňu žalovanej v 1/ rade. Takéto pochybenie zo strany žalobcov možno z ich strany napraviť iba späťvzatím žaloby voči žalovanej v 2/ rade, inak sa takýto omyl musí prejaviť iba zamietnutím žaloby voči takému žalovanému, ktorý nie je vecne legitimovaný - t. j. nie je účastníkom právneho vzťahu so žalobcom, hoci v zásade možno súhlasiť so záverom súdu prvej inštancie o nedostatku vecnej legitimácie žalovanej v 2/ rade. Z dôvodu vyššie uvedeného, keďže neboli splnené procesné podmienky na vydanie meritórneho rozsudku, nemohol odvolací súd napadnutý rozsudok ani v časti zamietnutia žaloby voči žalovanej v 2/ rade potvrdiť. Je teda na žalobcov, či zotrvá na vedení sporu voči žalovanej v 2/ rade, alebo žalobu voči nej vezme späť. Pokiaľ nedôjde s späťvzatím žaloby voči žalovanej v 2/ rade, túto situáciu bude musieť vyriešiť súd prvej inštancie až v novovydanom meritórnom rozhodnutí, avšak za splnenia procesných podmienok.

20. Ďalším zákonným dôvodom pre zrušenie rozhodnutia súdu prvej inštancie je existencia vady konania, ktorá sa prejavila v takom nesprávnom procesnom postupe, ktorý znemožnil žalobcom 1/, 2/, aby uskutočňovali im patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces, pričom tento nedostatok nemožno napraviť v konaní pred odvolacím súdom.

21. V zmysle ustanovenia § 167 ods. 1 CSP, ak súd neodmietol žalobu podľa § 129, alebo nerozhodol o zastavení konania, doručí žalobu spolu s prílohami žalovanému do vlastných rúk.

22. V zmysle ustanovenia § 167 ods. 2 CSP, spolu s doručením žaloby súd žalovaného vyzve, aby sa v lehote určenej súdom k žalobe písomne vyjadril a ak uplatnený nárok v celom rozsahu neuzná, uviedol vo vyjadrení rozhodujúce skutočnosti na svoju obranu, pripojil listiny, na ktoré sa odvoláva a označil dôkazy na preukázanie svojich tvrdení.

23. V zmysle ustanovenia § 167 ods. 3 CSP, ak žalovaný uplatnený nárok v celom rozsahu neuzná, alebo súd neurobí iné vhodné opatrenia, súd doručí vyjadrenie žalovaného žalobcovi do vlastných rúk a umožní mu vyjadriť sa v lehote určenej súdom. Žalobca uvedie ďalšie skutočnosti a označí dôkazy na preukázanie svojich tvrdení; na neskôr predložené a označené skutočnosti a dôkazy súd nemusí prihliadnuť. Súd poučí žalobcu o následkoch sudcovskej koncentrácie konania.

24. V zmysle ustanovenia § 167 ods. 4 CSP, ak súd neurobí iné vhodné opatrenia, doručí vyjadrenie žalobcu podľa odseku 3 žalovanému do vlastných rúk a umožní mu, aby sa k nemu vyjadril v lehote určenej súdom. Žalovaný uvedie ďalšie skutočnosti a označí dôkazy na svoju obranu; na neskôr predložené a označené skutočnosti a dôkazy súd nemusí prihliadnuť. Súd poučí žalovaného o následkoch sudcovskej koncentrácie konania.

25. Civilný sporový poriadok je budovaný na princípe rovnosti zbraní procesných strán a princípe kontradiktórnosti konania. Normatívnou reflexiou tohto princípu je i komentované ustanovenie. Obsahom princípu kontradiktórnosti civilného sporového konania je existencia práve dvoch proti sebe stojacich sporových strán s kontradiktórnym záujmom na výsledku civilného procesu. Žalobca a žalovaný vyvíjajú procesnú aktivitu smerom k výsledku konania, ktorý by im bol na prospech. Každá sporová strana má teda právo vyjadriť sa k výsledkom procesnej aktivity svojho procesného náprotivku. Tento princíp je vyjadrený aj v čl. 9 základných princípov CSP.

26. S doručením žaloby na súd spája procesné právo významné právne účinky. Žaloba musí byť doručená žalovanému a ak si žalovaný svoju povinnosť vyjadriť sa k žalobe splní, prikróčí súd k doručeniu vyjadrenia žalovaného žalobcovi do vlastných rúk s tým, aby sa žalobcovi umožnilo vyjadriť sa k vyjadreniu žalovaného, tzv. replika. Reagovať na vyjadrenie žalovaného replikou je procesným právom žalobcu. Následky spojené s koncentráciou konania sú vo vzťahu k žalobcovi spojené práve s tzv. replikou. Súd musí umožniť žalobcovi procesne reagovať na všetky relevantné skutkové a právne tvrdenia protistrany, aby bol dodržaný princíp rovnosti zbraní. Z princípu sudcovskej koncentrácie konania totiž vyplýva, že neskôr uplatnené skutkové tvrdenie alebo dôkazný návrh nebudú zo strany súdu akceptované s poukazom na tzv. spätnú koncentráciu konania. Uvedený účinok však môže nastať iba vtedy, ak si súd dôsledne splnil povinnosť vyplývajúcu z vyššie citovaného ustanovenia a doručil vyjadrenie žalovaného žalobcovi.

27. V súdnej veci možno konštatovať, že súd prvej inštancie si povinnosť doručiť žalobcom 1/, 2/ vyjadrenie žalovaných v 1/ - 3/ rade tak, ako vyplýva z ustanovenia § 167 ods. 3 CSP, nesplnil. Bez relevancií je prípadné tvrdenie právnej zástupkyne žalovaných, že doručila vyjadrenie právnomu zástupcovi žalobcov. Ide o procesnú povinnosť súdu, ktorá musí byť splnená zákonom predpokladaným spôsobom. Tým, že súd vyjadrenie žalovaných v 1/ - 3/ rade žalobcom 1/, 2/ nedoručil, a napriek tomu vec prejednal a meritórne rozhodol, zmaril im uplatnenie významných procesných práv reagovať na relevantné skutkové a právne tvrdenia protistrany, uplatniť prostriedky procesného útoku a procesnej obrany, čo vylučuje možnosť či už sudcovskej alebo zákonnej koncentrácie konania. Uvedeným postupom okresný súd porušil princíp rovnosti strán sporu, ako aj princíp kontradiktórnosti konania, pričom vydanie meritórneho rozhodnutia za takejto procesnej situácie predstavuje porušenie práva žalobcov na spravodlivý súdny proces. Uvedený nedostatok nemôže byť napravený v odvolacom konaní, pretože v dôsledku porušenia procesných povinností súdu prvej inštancie nedošlo k naplneniu účelu a zmyslu prvoinštančného konania.

28. Z vyššie uvedených dôvodov potom odvolací súd pristúpil k zrušeniu rozsudku súdu prvej inštancie a vráteniu veci na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

29. Úlohou súdu prvej inštancie bude v ďalšom konaní pred vydaním meritórneho rozhodnutia zaoberať sa odstránením nedostatku (odstrániteľnej) podmienky konania spočívajúcej v nedostatku procesnej spôsobilosti žalovanej v 1/ rade, keď povinnosťou súdu prvej inštancie bude podľa okolností vecí, tak, ako to vyplýva z vyššie uvedeného, konať s jej zákonným alebo procesným (ustanoveným) opatrovníkom.

30. Povinnosťou súdu prvej inštancie bude uskutočniť konanie v súlade s procesnými zásadami vyplývajúcimi z Civilného sporového poriadku. Iba konanie s dodržaním procesných predpisov v zmysle CSP môže viesť k vydaniu meritórneho rozhodnutia. Predovšetkým bude povinnosťou súdu prvej inštancie doručiť žalobu zástupcovi žalobcov v 1/ a 2/ rade. Žalobcovia majú tak právo uplatniť procesnú repliku. V prípade, ak žalobca svoje právo na procesnú repliku využije, je odôvodnený postup súdu podľa odseku 4, to znamená umožnenie žalovanému reagovať tzv. duplikou. Ďalší procesný postup bude závisieť, či a akým spôsobom strany toto svoje právo využijú. V ďalšom konaní súd prvej inštancie rozhodne aj o trovách prvoinštančného a odvolacieho konania.

31. Toto rozhodnutie prijal senát Krajského súdu v Žiline pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa. (§ 419 CSP)

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n). (§ 421 ods. 1 a 2 CSP)

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie. (§ 422 ods. 1 a 2 CSP)

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné. (§ 423 CSP)

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy.

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde. (§ 427 ods. 1 a 2 CSP)

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania ustanovených v § 127 ods. 1 CSP (ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje a podpísania) uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh). (§ 428 CSP)

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom.

Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,

c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa. (§ 429 CSP)

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania. (§ 430 CSP)